

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 3 maanden f 4.50.
 Voor de overige steden des Rijks 5.50.

WOENSDAG 2 JANUARIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:

C. H. SUSAN, Jr., 's Gravenhage.

Hoofd-Correspondent M. Schoneveld en Zoon,
Beurssteeg, te Amsterdam.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.

Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIE:

Van één tot zes regels
 Voor elke regel meer
 Behalve de 35 cts. zeggeld.

Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden
 worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegel
 regt daaronder begrepen.

Mr. Maximiliaan Jacob de Man.

VI.

Het Ministerie THORBECKE kwam met November 1849 aan het bewind. Eene der eerste werkzaamheden was de behandeling der staatsbegroting voor 1850. De heer DE MAN plaatste zich ook nu, even als altijd, op een onafhankelijk standpunt, maar ondersteunde toch dadelijk het nieuwe Ministerie. In zijne rede, den 11 December 1850 gehouden, zeide hij o. a.:

„Ik zal denzelfden weg bewandelen als de vorige spreker. Ook ik wil de thans voorgestelde begroting beschouwen als credietwet, tot grondslag van het finantieel beheer des lands voor het volgende jaar. In de zitting van gisteren heb ik dit door een spreker uit Zuidholland hooren noemen, een stuk van parlementaire taktiek, eene strategische manoeuvre, waardoor men als het ware een strik spant aan het tegenwoordig Ministerie. Gaarne wil ik erkennen, dat ik dit alles niet gezien had in eene aanneming dezer begroting als credietwet, ja dat ik hierin, ook nadat die spreker zijn gevoelens uitte, vruchteloos gezocht heb zoodanige manoeuvre te onderkennen. Intusschen acht ik het nuttig en noodig, de voornaamste beweegredenen op te geven, die mij ten deze geleid heeft. Die hoofdreden was deze: wij hebben hier te kiezen tusschen deze begroting en hetgeen men gewoon is te noemen eene credietwet, ofschoon, ik beken het, iedere begroting niets anders dan eene credietwet is. Kiest men nu eene credietwet voor zes maanden (want van drie maanden zal wel geene sprake kunnen zijn); dan zal men in Junij aanstaande eene nieuwe begroting voor de volgende zes maanden moeten vaststellen, die uit den aard der zaak nog slechts onvolledig zal zijn, om dan een paar maanden later, in September, andermaal eene begroting te gaan behandelen, namelijk die voor de dienst van 1851. Die oopenhooping van werkzaamheden, te midden van den arbeid, dien de organieke wetten zullen aanbrengen, achtte ik hoogst bezwarend, ja fysiek onmogelijk en voor de Kamer en nog meer voor het Ministerie. Zietdaar den voornamen grond, waarom ik aan die zoogenaamde manoeuvre heb deelgenomen, en ik maak geen bezwaar om de reden van mijn taktiek, die hoogst eenvoudig en onschuldig is, mede te deelen. Men heeft gemeend, dat men, deze begroting toestaande, een prikkel verliezen zou, dien het tegenwoordig Ministerie tot eene onverwijde hervorming van onze financiële staatshuishouding dringen kon; men meende het Ministerie — zoo als het gisteren werd uitgedrukt — niet meer in handen te zullen hebben. Ik voor mij geloof, dat wij een voldoende waarborg tegen nalatigheid van het Ministerie ten deze hebben in de begroting, die in September van het volgende jaar ingediend zal moeten worden. Er zullen dan wel maanden voor de Regering verlopen zijn, en het zal dan moeten blijken, in hoever zij aan hare beloften voldaan heeft. Het zoo even bedoelde lid uit de residentie zeide ook, dat er slechts eene zeer geringe nuance is tusschen een votum van vertrouwen en de aanneming dezer begroting als credietwet. Ook dit erken ik niet. Ik wil mijn stem niet beschouwd hebben als een votum van vertrouwen. Nimmer heb ik zoodanig votum uitgebragt, ten minste niet in dien zin, zoo als ik dat woord versta; en zoolang ik de eer heb op deze plaats te staan, zal ik dat niet doen. Ik ben geen vijand van het nieuwe Ministerie, maar ik zal niet vertrouwen; ik ben als Volksvertegenwoordiger geroepen uit eigen oogen te zien; ik mag noch vertrouwen, noch wantrouwen. Wil men aan mijn votum een naam geven, men noeme het een votum van noodzakelijkheid. Ik zal mijn stem geven, omdat iets anders te verkrijgen fysiek onmogelijk is. Bij de behandeling der wet op de middelen voor 1850, kwam de heer DE MAN o. a. op tegen de beweging van den heer VAN HALL (toen lid der Kamer), dat de Kamer een minder groot aantal personen in

aanraking brengen met den fiscus, daar het daarbij altijd enkelen zijn, die voor velen betalen. Het moge waar zijn — aldus betogde de heer DE MAN — in sommige provincien en in de steden, maar geheel anders is het met het platteland gesteld, en dit verliest men hier en in zoo vele andere omstandigheden altijd uit het oog: iedere boer laat daar zijn eigen graan vermalen en bakt zijn eigen brood; hij moet dus zelf al de lastige en ontelbare formaliteiten van de accijns wetten vervullen; hij is regtstreeks, ook voor de geringste hoeveelheid, met den fiscus in dagelijkse aanraking, zowel voor het gemaal als voor de nog meer drukkende belasting op het geslacht. Hij betaalt niet alleen de belasting, maar betaalt dubbel en driedubbel door het verlies van tijd, dien hij op groote afstanden noodig heeft, om alle voorschriften te vervullen, waarbij hij dan nog altijd gevaar loopt, het een of het ander te verzuimen en aan het betalen van boeten te worden blootgesteld. Dit is het, meer nog dan het geldelijk belang, hetwelk die belastingen zoo drukkend en gehaat maakt.

In de maand Junij 1850 werd behandeld het ontwerp der kieswet. De heer DE MAN vereenigde zich met dat ontwerp. Hij trachtte echter, voor zoo veel in hem was, mede te werken tot verbetering van eenige ondergeschikte bepalingen. Zoo gaf hij zijne goedkeuring aan een amendement van den heer VAN DOORN, houdende dat de census, om kiezer te zijn voor leden van den Gemeenteraad, bij de Gemeente-wet zou worden bepaald. Dat amendement werd met 33 tegen 32 stemmen aangenomen.

Aan het ontwerp der Provinciale wet bechtte hij, in de zitting van 24 Junij 1850, mede zijne goedkeuring, en voerde, gedurende de discussien, het woord, om een hoofdbeginsel, waarop de wet steunde, nader toe te lichten en te verdedigen.

Hij verklaarde zich, in Julij 1850, voor de drie ontwerpen nopens de nieuwe scheepvaart-wetgeving, waardoor hij het zijne toebragt, om, even als op het politiek gebied, aan handel en scheepvaart een nieuw leven, nieuwe ontwikkeling te geven. Hij verdedigde, bij gelegenheid der discussien over die ontwerpen, in zijne rede van 5 Julij 1850, in het breede de stelling, dat er in de tarieven van in- en uitgaande regten in de kolonien, geene verandering mag gebragt worden, zonder voorkennis en goedkeuring der Wetgevende Magt.

Om dat stelsel in toepassing te doen brengen stelde de heer DE MAN met 4 andere leden, amendementen voor, om bij de wet te bepalen, dat de koloniale tarieven van in- uit- en doorvoer-regten bij de wet zouden worden vastgesteld en daarin geene verandering gebragt anders dan door de wet. Die amendementen lokten levendige discussien uit. Aan het einde derzelve voerde de heer DE MAN, in de zitting van 8 Julij 1850, het woord. De Ministers hadden, wel is waar, de stellige verzekering gegeven, dat er geene verandering in de tarieven zouden worden gebragt, zonder tusschenkomst van de Wetgevende Magt, maar zij hadden tevens met kracht de stelling verdedigd, dat, de Grondwet die verplichting niet gebiedend medebragt. En nu zeide de heer DE MAN: „Deze omstandigheid kan en mag niet uit het oog verloren worden. Welk vertrouwen de voorstellers van het amendement ook mogen stellen in de leden van het tegenwoordig kabinet: zij mogen niet vergeten, vooral bij de openlijke verdediging van eene dergelijke theorie, dat hunne opvolgers zich daarmede niet vereenigen, en de vervulling der afgelegde beloften als in strijd met de Grondwet zouden kunnen beschouwen. Het is dus geen wantrouwen, maar eene gepaste voorzichtigheid, wanneer wij op de opneming in de wet aandringen. In die zelfde rede gaf hij te kennen, dat, zoo lang hij de eer had in deze Kamer eene plaats te bekleeden, hij altijd van het beginsel uitging, dat hij zeker in de Kamer niet was gezonden, om altijd te mistrouwen, maar evenmin om onbepaald te vertrouwen. Hij paste dit beginsel ook toe op de leden van het toenmalige Ministerie. — Het opgemaakte

amendement van de heeren: DE MAN, DUIJMAER VAN TWIST, VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT, DE FREMERIJ en VAN DER LINDEN werd aangenomen met 38 tegen 26 stemmen; terwijl een tweede, daarmede in verband staande met 49 tegen 15 werd goedgekeurd. De ondervinding, die de beste leermeesteres is, heeft aangetoond, hoe voorzigtig het was, om niet te hechten aan verzekeringen der ministers, die niet altijd aanblijven, maar zeker te gaan, door eene doelmatige en voorzigtige bepaling in de wet zelve op te nemen. Wanneer men ziet de niet-ervulling van herhaaldelijk gedane toezeggingen door opvolgende ministers (rede van 15 Julij 1850) — zeker met dezelfde goede trouw en een even stellig voornemen om die na te komen, gedaan, — dan is het van de zijde der Kamer niet zoooer een bewijs van wantrouwen in de personen, die tijdelijk het Gouvernement uitmaken, wanneer zij verlangt, dat in de wet of op eene andere wijze die toezegging worde vastgemaakt en verzekerd.

Zeer waarschijnlijk zullen de toenmalige Ministers nu de voorzigtigheid des heeren DE MAN c. s. prijzen, nu eene rigting aan het roer van den Staat is gebragt, waarvan de nakoming der in 1850 afgelegde belofte minder kon te verwachten zijn.

Na den afloop van het zittingsjaar 1849 en 1850, werden de beide Kamers der Staten-Generaal, ten gevolge van de vaststelling eener nieuwe kieswet, ontbonden. Het voormalig kiesdistrict Enschedé, waarvoor de heer DE MAN was gekozen, werd bij die wet opgeheven. Hij werd echter in het Hoofd-kiesdistrict Almelo op nieuw tot lid der Kamer gekozen en trad alsoo andermaal in de Tweede Kamer op.

Al spoedig werd in de Kamer, bij de behandeling der begroting voor 1851, een hevige strijd gevoerd. De aanval kwam van verschillende zijden te gelijk. De gedurige bestrijders van het Ministerie vonden ondersteuning in een deel der afgevaardigden, die niet te verwezentlijken verwachtingen van het Ministerie Thorbecke hadden of schenen te hebben opgevat, of die geen geduld aan den dag legden, om af te zien wat er door het Ministerie zou worden verrigt. Het Ministerie was even een jaar aan het bewind, Het had veel uitgevoerd, maar men scheen op eens het onmogelijke te vorderen. Vele leden konden dien vereenigen en onbillijken aanval niet met stilzwijgen voorbij laten gaan. Zij stonden het Ministerie krachtig ter zijde. Tot dit getal behoorde de heer DE MAN, in zijne allezins merkwaardige rede van 10 December 1850. Hij verklaarde zich daarbij tegen de overdrijving, die hij bij sommigen gedurende de beradslaving had opgemerkt. Hij had dit altijd beschouwd als een groot kwaad bij de behandeling van staatszaken, vooral in het openbaar. „Die overdrijving,“ zeide hij, „zij is een kwaad voor de zaak, die behandeld wordt, uit hoofde van de werking naar buiten en het verkeerde oordeel, dat daarover wordt geveld, regtstreeks in strijd met het doel van openbaarheid, die aan onze handelingen bij de Grondwet gegeven is. Het is een kwaad voor het gouvernement, omdat het meestal buiten staat is de indrukken weg te nemen, die eenmaal zijn gegeven en niet kan voldoen aan de hoog opgewonden verwachtingen, die daardoor ontstaan. Het gouvernement wordt van onwil, en soms nog van erger beschuldigd, en verliest zijne achting en zijne zedelijke kracht.“ Hij trad vervolgens in eene breede wederlegging van de twee hoofd-beschuldigingen, die desijds werden aangevoerd: 1o. dat de Regering niet voldaan had aan het voorschrift van het 5e der additionele artikelen der Grondwet, en 2o. dat zij niet vervuld had de toezegging van vereenvoudiging en bezuiniging. Hij wees er op, wat door het Ministerie en wat door de Kamer in slechts een zitting-jaar (1849—1850) was verrigt. Onder de 20 verhandelde ontwerpen waren er acht van groot gewicht en van bijzonderen omvang; het waren 1o. de begrotingswetten voor 1850; 2o. de wet, houdende organisatie van de munt; 3o. de wet tot regeling van het regt van enquête; 4o. de wet tot hervorming van art. 7 der Grondwet; 5o. de

wet omtrent de brievenpost; 60. de kieswet; 70. de wet, houdende zamenstelling der Provinciale Staten, en 80. de scheepvaart-wetten. Hij merkte op dat sommige onhandige vrienden van het Ministerie, bij de behandeling der vorige begrooting in hunne verwachtingen te verre waren gegaan, het onmogelijke als mogelijk onderstelden, enz. Hij had in die overspanning niet gezeeld. Ook zonder de Grondwets-herziening moesten, zijns erachtens, bijna alle takken van bestuur aan eene reorganisatie worden onderworpen. Sommige zijn bijna in een staat van ontbinding, de voorschriften worden niet meer geërbiedigd; overal is men sedert jaren in een provisionelen toestand; waterstaat, nationale militie en schutterijen, strafregt, militaire pensioenen, medische politie, jagtregt en nog zoo veel meer, alles vordert, en vordert sedert lang, eene hervorming en bijna iedere belangrijke vereenvoudiging en daaruit voortvloeiende bezuiniging, staat in verband met deze instellingen. Hij had van zijn kant ook van dit Ministerie geen *wonderwerken* te gemoet gezien. Hij had van zijne zijde nooit verwacht, dat er besparingen van *millioenen* te verkrijgen waren; hij had zich nooit geveleid met de hoop, dat men de bijdragen onzer Overzeesche bezittingen reeds zouden kunnen missen. Hij was echter overtuigd, dat er nog te veel weelde heerschte in vele takken van ons bestuur, die uit onze huishouding van Staat behoorde te worden weggenomen; dat nog vele instellingen, die op dit oogenblik gesticht zijn en dubbel kosten, vereenigd zullen kunnen worden. Hij was dus van oordeel, dat er nog veel kon worden bezuinigd. Daarbij zou men wel geene groote sommen in eens winnen, maar op den duur, door vereenvoudiging, tot eene aanmerkelijke bezuiniging op het eindcijfer kunnen geraken. Ook herinnerde hij, hoe de vroegere begrootingen werden zamengesteld? Zij waren inderdaad *onwaarheid, want uitgaven*, die nu alleen op de begrooting gebragt worden, *werden toch uit bijzondere fondsen bestreden*, fondsen, waarvan nu bijna geen spoor meer te vinden is.

Hij trok uit zijne beschouwingen het gevolg, dat het Gouvernement (van 1849) sprekende bewijzen had gegeven van *zuinig beheer*, en bij lange na niet heeft uitgegeven dat, wat op de begrooting werd toegestaan. Hij stelde ten slotte de vraag, of de Vergadering, door de afstemming dezer begrooting, wilde bevorderen de aftreding van het Ministerie, want die aftreding moet onmisbaar het gevolg daarvan zijn. „Wat vordert het wezenlijk belang van het vaderland? Dit is toch zeker bij ons allen het eenige rigtsnoer. Geene personele bedoelingen, noch vooringenomenheid tegen personen, hebben zeker bij iemand onzer invloed. Dat belang in deze oogenblikken is onmisbaar. Wat anders toch, dan de spoedige tot-standbrenging van die gewichtige organieke wetten, die de Grondwet voorschrijft? Wat anders, dan de eindelijke, zoo lang vertraagde regeling van zoo vele hoofdtakken van algemeen bestuur. Is men van deze *waarheid overtuigd*, dan kan men de aftreding van dit Ministerie niet wenschen. Het volgt toch uit den aard der zaak, dat de aftreding van dit Ministerie en het optreden van een nieuw bewind een aanmerkelijk tijdsverlies zal kosten; alles zou daardoor weder in *suspensio* komen; eene crisis, men weet niet voor hoe lang, zou het gevolg zijn. Wij zouden voor de tweede maal in een volgend jaar zien gebeuren, wat wij in het afgelopen jaar hebben zien voorvallen. „Dit zou, naar mijne gedachten, in strijd zijn met het ware belang van het vaderland, en daar ik hiervan de overtuiging heb, zal ik daartoe niet medewerken.“ — De meerderheid der Kamer vereenigde zich met die beschouwingen, en het zoo onverdiend aangevallen Ministerie werd door eene overgrote meerderheid behouden.

In den verderen loop der discussiën over de begrooting voor 1851, voerde de heer DE MAN nog onderscheidene malen het woord. Het zou ons te ver leiden, al de ondergeschikte punten aan te halen. Wij zullen dus alleen herinneren, dat hij zeer geijverd heeft voor de daarstelling eener nieuwe wetgeving, wegens de comptabiliteit; dat hij de inrigting der Rijks-advocatie bestreed, en daarbij de opmerking maakte, dat een vreemdeling, die onze begrooting inzag, wel zou moeten gelooven, dat ons Gouvernement met de geheele wereld in proces lag; dat hij den Minister van Koloniën zijnen dank betuigde over de vracht-vermindering, welke voor den vervoer van onze producten uit Indië was vastgesteld, waardoor, zijns inziens, de algemeene belangen krachtig waren behartigd.

In de zitting van 21 Maart 1851 verklaarde hij zich tegen het ontwerp nopens de verstrekkingsen. Vorm, bij de regeling der comptabiliteit in 'slands financiën, was in zijn oog van het alleruiterst gewigt. Hij geloofde, dat het moederland met de koloniën één is, en hij meende dan ook, dat wanneer er oorlogsbehoeften voor de koloniën op de begrooting van het departement van Oorlog werden uitgetrokken, dit volstrekt niet in strijd zou wezen met de Grondwet. Hij zou integendeel wenschen, dat men eenmaal zoo ver mogt komen. Zoo

zou hij er volstrekt geen gevaar in zien, wanneer al de kosten onzer zeemagt in de koloniën of in het moederland op de begrooting van Marine werden gebragt. Hij beschouwde integendeel die inrigting, zoo wel voor het eene departement als voor het andere, als een misbruik, als leidende tot verwarring en tot eene valsche en verkeerde voorstelling der zaak.

In April 1851 hadden bij de Tweede Kamer de beraadslagingen plaats over het ontwerp van wet nopens de amortisatie van schuld over 1851. De heer DE MAN heeft bij die gelegenheid op nieuw doen uitkomen de noodzakelijkheid, die er bestond, om het kapitaal van 10 millioen guldens, per resto aan de handelmaatschappij schuldig, rentende 4 pct., te voldoen. De aflossing van dat kapitaal, in payementen, werd daarbij aan den Staat vrijgelaten, vóór of op den 31 Dec. 1854. Zoo die fatale termijn zonder die geheele aflossing verstreek, dan waren wij tot aan het jaar 1875, aan alle verplichtingen bij het contract gebonden. Er is, zeide de heer DE MAN, een knellende band aan den Staat bij die overeenkomst opgelegd, die zijne vrije beweging belemmert. Het was van belang, het was noodig daarover te spreken, nu het oogenblik naderd, dat wij eerlang geroepen zullen worden onze koloniale aangelegenheden op een vasten voet te regelen, iets hetwelk bij het bestaan van die overeenkomst hoogst moeilijk, zoo niet onmogelijk zijn zou. Hij betoogde, dat het volstrekt noodig is, een einde te maken aan de onnatuurlijke overeenkomst tusschen den Staat en de Handelmaatschappij gesloten, en de vrije beschikking over de Oost-Indische producten te erlangen. Hij herinnerde, dat hij reeds in 1849 de nieuwe overeenkomst met de Handelmaatschappij, die aan de goedkeuring der vertegenwoordiging was onderworpen, had afgekeurd. Bij de ontwikkeling van zijn gevoelen, voegde hij er het volgende bij:

„Ik meen, na hetgeen hier meermalen in deze Kamer ten mijnen opzichte is opgemerkt en te kennen gegeven, bepaald te moeten verklaren dat al datgene wat ik gezegd heb, niet is uit vijandschap tegen de Handelmaatschappij. Mijne bepaalde bedoeling is niet om dat ligchaam, waarvan ik het nut erken, als agent geheel te missen, maar ik wil vrij zijn in mijne bewegingen, ik wil mijne vrijheid terug erlangen, ik wil tegenover mijn mede-contractant staan even vrij als hij staat, op een vrij terrein; ik wil mijne beschikking terug hebben over mijne bezittingen, ten aanzien van die maatschappij. Ik wil mij niet tegenover die maatschappij geplaatst zien als een onderdanig debiteur, onwaardig het karakter van een Gouvernement, van eene Regering. En dan moet ik erkennen, en ik zeg het met openhartigheid en bescheidenheid, dat wij een dergelijk stelsel, als thans door het Gouvernement volgehouden wordt, *onbegrijpelijk voorkomt van dit Ministerie*.

„Ik zeg van dit Ministerie, want een van de voorname verdiensten van dit Ministerie is in mijn oog, dat het de vrije beweging aan industrie en handel hergeeft; dat het de banden slaakt, die industrie en handel zoo lang belemmerd hebben; dat het opwekt den eigen ondernemingsgeest. En nu is het datzelfde Ministerie, datzelfde Gouvernement, dat voor zich de voorkeur geeft, om te blijven verbonden, om te blijven gebonden aan eene overeenkomst, en dat gedurende een vierde van eene eeuw, wanneer er niet voor de aflossing wordt gezorgd.“

Hij stemde tegen het ontwerp, ten einde zijn doel te bereiken, doch de voordragt werd met 43 tegen 18 stemmen aangenomen, en geene aflossing der schuld aan de H. M., in het ontwerp opgenomen.

Aan de discussiën over de Gemeentewet [in Mei 1851] nam de heer DE MAN een werkdadig aandeel. Hij stelde te veel belang in de aanneming van dat ontwerp, om niet eigen gevoelens ten offer te brengen. Zoo hechtte hij zijne goedkeuring aan den gemeentecensus, vooral omdat de Provinciale Vertegenwoordiging den grondslag, over het algemeen beschouwd had, voldoende resultaten te zullen opleveren. Hij voerde onderscheidene malen het woord, en hoopte eenige amendementen aan, waarvan verschillende werden aangenomen, die van zijne ondervinding in gemeentelijke belangen en aangelegenheden de duidelijkste bewijzen opleverden. In antwoord op eene opmerking van den heer GROEN VAN PRENSTERER zeide hij in den loop dezer beraadslagingen (20 Mei 1851): „ook ik verlang zoo goed als iemand de zelfstandigheid op zich zelve en in een verstandigen zin der gemeentebesturen, en ik heb die bij gelegenheid van de Grondwets-herziening voorgestaan en in deze vergadering in het openbaar verdedigd; maar ik verlang die niet in dien zin, dat het algemeen belang, de werking aan de algemeene wetten verlamd en daaraan zou worden opgeofferd.“ Den 4den Junij schonk hij zijne goedkeuring aan het ontwerp der Gemeentewet, dat met 52 tegen 18 stemmen werd aangenomen.

Bij gelegenheid der behandeling van het ontwerp van wet nopens het regt van vereeniging en vergadering, heeft de heer DE MAN (zitting 16 Julij 1851)

het regt der Kamer betrekkelijk het voordragen van amendementen, krachtig gehandhaafd. Daar waar noch Grondwet, noch Reglement van Orde, grenzen aan de uitoefening van dat regt heeft gesteld, was ook de Kamer, volgens zijne meening, daartoe onbevoegd.

Wij zullen niet telkens vermelden de ontwerpen, aan wier behandeling de Heer DE MAN deel nam, doch wel verdient hier opgenomen te worden, dat hij in de zitting van 28 Julij 1851, zijne goedkeuring onthield aan het ontwerp nopens het tractaat van handel en scheepvaart, tusschen Nederland en Sardinië gesloten, omdat daarin eene bepaling voorkwam met betrekking tot de Nederlandsche Handel-Maatschappij. Hij, die weet, zeide de Heer DE MAN, wat er vroeger tusschen onzen Staat en andere Staten, ten aanzien van het bestaan van de Handel-Maatschappij en de betrekking van dat ligchaam tot het Gouvernement, is voorgevallen, kan het niet anders, dan *uiterst gevaarlijk* noemen, om in deze overeenkomst met Sardinië de elementen neder te leggen, tot reclames van andere Gouvernemenen. — Het ontwerp werd aangenomen, doch onder de 13 tegenstemmers trof men den heer DE MAN aan.

(Slot volgt.)

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZICHT.

Het weder en vooral de veelvuldige sneeuw is oorzaak, dat wij ook heden het buitenlandsch nieuws van den dag niet kunnen mededeelen en ons bepalen moeten bij tijdingen ontleend aan de buitenlandsche nieuwsheden van gister, die wij eerst laat in den avond ontvingen.

Aangaande de Oostersche aangelegenheden is weder niets nieuws mede te deelen.

Uit Parijs wordt gemeld, dat er in Nieuw-Grenade en wel te Santa-Fe de Bogota een opstand van democratisch-socialistischen aard heeft plaats gehad. Het huis van den Franschen vertegenwoordiger werd twee malen aan de woede der menigte prijs gegeven; maar den volgenden dag zijn, tengevolge der gepaste klagen van den heer Goury de Ruzlan, de gouverneur en de minister van buitenlandsche zaken hem verschooning komen vragen wegens het gebeurde. De baldadigen zijn onmiddellijk in hechtenis genomen. De opstandelingen werden overigens bedreigd door de hulp, welke van buiten af was toegesnel, zoodat, hunne positie dan ook volgens de laatste berigten, zeer hachelijk was.

Te Berlijn bestaat er geen twijfel meer, dat Oostenrijk besloten zou hebben om de verplichtingen, welke zij bij het tractaat van 2 December aangegaan is, in hare volle uitgesteltheit na te leven en elk oogenblik, zigt men de regeling der militaire maatregelen te gemoet, die in overeenstemming met de Westersche mogendheden zullen worden genomen, krachtens art. 5 van dat tractaat. Te Berlijn was zelfs het gerucht verspreid, dat de Engelsch-Fransch-Oostenrijksche conventie was geteekend; maar wij gelooven, dat dit berigt wat voorbarig is. Indien dit belangrijk stuk in de laatste dagen te Weenen ware geteekend, dan voorzeker zouden wij daarvan over Parijs of Weenen bericht ontvangen hebben; want die conventie is niet bestemd om geheim te blijven.

Eene telegrafische dépêche van eergister meldt, dat de baron Koller de betrekking van internuntius te Constantinopel zal vervullen.

De Times is dezer dagen teruggekomen op een artikel, waarin zij een zeer droevig tafereel ophing van het Engelsche leger in de Krim. Dat leger zou gedaald zijn tot een zóó laag cijfer, dat het onmogelijk was, iets ernstigs te ondernemen, en zou dagelijks door ziekte en sterfte gedecimeerd worden. Dit zou, volgens dit blad, het treurig gevolg zijn van de aristocratische organisatie van het Engelsche leger, en het gebrek dat men door verdienste alleen tot geene hooge betrekking in het leger kan geraken.

Aangenomen dat dit juist is en dat de Times ten deze niet overdrijft; aangenomen dat deze feiten tot eene wijziging van het kabinet en van het opperbevelhebberschap over het expeditie-leger kunnen leiden, zoo als door de Times wordt beoogd, dan moet dit blad, aan den anderen kant, niet uit het oog verliezen, dat de gebreken dier organisatie, die het met dubbelen ellenmaat uitmeet niet het werk zijn van het tegenwoordig ministerie, maar van onderscheidene, die het zijn voorafgegaan. De Times ziet ook voorbij dat eene algeheele reorganisatie, zoo als zij verlangt, in oorlogstijd onmogelijk is. Dit is een werk, hetwelk alleen in tijd van vrede kan worden ondernomen.

De rekruteringsen voor het Engelsche leger worden in Zwitserland met kracht voortgezet ofschoon steeds zijdelings. Het handgeld, dat de recruten erlangen is veel aanzienlijker dan dat door den Paus aangeboden wordt.

De werkeloosheid, waartoe verscheidene jonge lieden in Zwitserland zich genoodzaakt zien, tengevolge van de kwijning en den stilstand in alle zaken, maakt de rekruteringsen gemakkelijk.

Reeds hebben wij gemeld, dat de koninklijke familie van Sardinië voor de tweede maal in diepen rouw gedompeeld is, tengevolge van het overlijden der koningin nadat de koningin-moeder pas ter aarde was besteld. De koningin Marie Adelaide Françoise Renière Elisabeth Mathilda, was de dochter van den aartschertog Reinier van Oostenrijk. Zij werd geboren den 3en Junij 1822 en was dus 32½ jaar oud.

In eene telegrafische dépêche uit Turin wordt gemeld dat in de kamer van Afgevaardigden is besloten, dat er 23

dagen van algemeen rouw zullen worden uitgeschreven, en dat de zittingen der kamer geschorst zullen worden. Er was verder besloten een adres te adresseren aan den Koning te Parijs.

Aan het hof zoowel als in het gehele land heerscht diepe droefheid.

De opening van het Engelsche parlement wordt altijd voorafgegaan door partij-demonstraties van allerlei aard. De vrienden der regering voorspellen groote hervormingen; de vijanden of tegenstanders daarentegen catastrophen en het groote publiek verwacht in elk geval verrassend nieuws. Voor ditmaal is een en ander minder bevreesdend. Het is onmogelijk al de geruchten, die in het West-end te Londen geboren worden op te teekenen, alleen vermelden wij, dat eene aftreding van graaf Aberdeen aller gemeederen blijft bezig houden. Velen beschouwen het gerucht, dat hem de orde van den kousenband zal geschonken worden, als eene vergulde pil, daar de Koningin haar getrouwen, maar afgeleelden dienaar in genade wil ontslaan. Zelfs de *Herald* gunt hem die onderscheiding wanneer Engeland hem maar kwijt raakt.

De Cortes hebben in hare zitting van den 18 voor goed aangenomen het ontwerp, waarbij eene ligting van 25,000 man wordt aangevraagd ten einde het Spaansche leger voltallig te maken.

Wij hebben onze lezers gisteren reeds bekend gemaakt met de tijding dat de groote schouwburg te Brussel (*Place de la Monnaie*) in lichte wijze vlam stond en dat van dit schoone gebouw, hetwelk in het vorige jaar zoo aanzienlijk vertimmerd werd, wel niets meer zal overblijven.

In minder dan twee uren was de verwoesting door het vuur aangerigt zoo groot, dat er niets dan zwarte muren overblijft.

Op welke wijze de brand ontstaan is, is nog niet met zekerheid te zeggen. Men sprak van eene gas-ontploffing, maar ook andere oorzaken werden ondersteld.

De brand is te minder verklaarbaar naardien er geene voorstelling of bal in de schouwburg-zaal plaats had. Deze schouwburg werd in de jaren 1807 volgens het plan en de teekening van den architect Dumorme gebouwd nadat zij in den jaer 1812 door den graaf Montalivet, Minister van Binnenlandsche Zaken waren goedgekeurd.

In de Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers, worden de heraadslagen over de begrootingswetten voortgezet. Het hoofdstuk landbouw heeft dezer dagen tot vrij langdurige discussie aanleiding gegeven.

De vraag is ten sprake gebracht of er in 1855 van regeeringswege wederom subsidie zal worden verleend, ten behoeve van het landbouwkundig onderwijs.

ENGELSCH POST.

De *Globe* meldt, dat de Koningin lord Aberdeen zou benoemen tot ridder der orde van den Kousenband.

Eenige Engelsche bladen deelen mede, dat aan sir Lacy Evans door zijne regering eene belangrijke betrekking in Indie is opgedragen. Men wenschte hem verwijderd te hebben van de parlementaire debatten, omtrent den veldtocht in de Krim. De *Morning-Chronicle* zegt echter, dat dit berigt geheel onjuist is.

DUITSCH POST.

De Pruisische *Moniteur* meldt, dat de heer v. Thili, minister-resident van Pruisen te Athene, is benoemd tot minister plenipotentiaris te Rome; hij is te Athene vervangen geworden door den heer von der Goltz.

Een brief uit Munchen in de *Köln. Zeitung*, meldt als vrij stellig, dat de heer von der Pfordten, het hoofd van het Beijersche kabinet, zou benoemd worden tot president van het Hoog-geregtshof te Munchen. De generaal Prins de la Tour zal belast worden met het voorzitterschap van den raad, en tevens zal hem de portefeuille van oorlog worden opgedragen.

De zitting van den Duitschen Rijksdag, welke den 18 Januarij zou plaats hebben, is even als de vorige uitgesteld.

Den 10den was de heer Usedom nog te Londen. Het berigt, dat hij op dien dag naar Parijs is vertrokken, was dus voorbarig.

De heer Bockelberg, afgezant van Pruisen te Munchen, bevindt zich te Berlijn.

Men meldt uit Berlijn, dat de Koning op den 17den dezer, den Engelschen minister, lord Bloomfield, in een bijzonder gehoor heeft ontvangen, die den Koning een brief van H. M. de Koningin heeft ter hand gesteld.

FRANSCH POST.

Vroeger is aangekondigd, dat de voortbrengselen voor de tentoonstelling van schoone kunsten van af den 15 Januarij zullen kunnen worden ontvangen. Den 15 werd nog niets ingeleverd; maar den 16 zond eene jonge dame eene tekening. Het is dus aan de vrouwen, dat dit jaar de prijs voor ijver en vlijt toekomt.

Volgens berigten uit Algiers van den 15en keerde de generaal Randon, gouverneur-generaal, naar zijn post terug.

In eene telegrafische dépêche van den minister van marine en koloniën wordt gemeld, dat de stoomboot *Aigle* te Toulon is aangekomen met een vijftigtal Russische krijgsgevangenen.

Ziet hier den inhoud van een brief die door den Koning van Sardinië is gezonden aan de prefecten van het koninkrijk, ten einde hun het overlijden van de Koningin-moeder aan te kondigen:

Te midden van de groote droefenis, die Ons hart gevoelt, hebben wij, door het overlijden van de doorluchtige Koningin Maria Theresia, mijne veelgeliefde moeder, heden in deze hoofdstad met onderwerping en gelatenheid overleden. Nadat wij enige vertroosting te vinden in uwe

oprechte deelneming in deze droefige gebeurtenis. Wij vertrouwen, dat gij dit treurige berigt wel zult willen mededeelen aan al de intendanten en andere ambtenaren die onder uwe bevelen staan en dat gij hun tevens zult bekend maken met Ons verlangen, dat zij allen vurige gebeden doen voor deze vrome en brave ziel, alsook om de noodige kracht om zulk een groot verlies te dragen.

Bidden wij den Heere, dat hij ons behoude.

Gegeven te Turin den 12 Januarij 1855.

VICTOR EMMANUEL.

Binnenland.

's Gravenhage, 23 Januarij.

Z. M. heeft benoemd, met ingang van 1 Januarij jl. tot hoofdinspecteurs van den waterstaat van de 2de klasse, de ingenieurs van de 1ste klasse: P. Kock en Jhr. J. Ort van Schonauwen; voorts tot burgemeester der gemeenten Oost- en West-Barendrecht, H. Schwank; tot register in de arrondissement-regtbank te Zierikzee, mr. J. P. van der Bilt; tot kantonregter te Oldeberkoop, mr. S. G. Manger Cats; tot plaatsvervangend kantonregter te Goor, C. M. Wijnan; tot register-plaatsvervanger in de arrondissement-regtbank te Maastricht, jhr. mr. L. E. van der Maesen de Sombreff, advocaat en plaatsvervangend kantonregter aldaar, en in diens plaats tot plaatsvervangend kantonregter te Maastricht, mr. H. F. K. A. Seydlitz, advocaat aldaar.

Z. M. heeft verleend de volgende pensioenen, als aan: H. Bakker, commies der 1ste kl. bij 's Rijks belastingen te Deventer, f 335; J. T. Wenninger, id. te Emmen f 426; H. Spaanderman, id. te Dordrecht f 369; G. de Bruijn, sloeproeijer te Westervoort f 297; W. Wigehers of Wichers, brievenbesteller aan het postkantoor te Groningen f 180; M. J. Casteels, wed. van M. Stekelenburg, in leven commies der 3de kl. te Bergen op Zoom f 108; J. Slotman, wed. van S. Haan, id. te Holten f 195; H. van der Leden, wed. van J. Knoop, id. te Naarden f 192; C. Cruininga, wed. van A. Brans, in leven directeur van het postkantoor te Breda f 1080; A. P. H., W. A., en S. F. Hakstijn, minderjarige kinderen van wijlen D. J. Hakstijn en H. E. Vesper, onder voogdij van regenten der beide weeshuizen te Nijmegen, in leven commies der 4de kl. bij 's Rijks belastingen f 84.

Z. M. heeft benoemd tot controleur van de directe belastingen en het kadaster, in de provincie Noordbrabant den heer J. Voorbach; tot adjunct-controleur van de directe belastingen en het kadaster in de provincie Noordbrabant, den heer H. van der Burg.

Bij het ter perse leggen van dit nummer ontvangen wij de buitenlandsche couranten, waaraan wij de volgende nieuwstijdingen ontleenen:

Een brief uit de Krim, door de *Wiener Zeitung* medegedeeld, meldt, dat men op den 4den op de hoogten van Inkermann, door de Engelsche rufflemen bezet, den loop der kanonnen tegen de Russische vloot van Sebastopol heeft nagegaan. De kogels zijn tot in het midden der vloot gekomen, en hebben de masten der schepen vernield.

Eene telegrafische dépêche uit Frankfort dd. 21 Januarij meldt:

Eene dépêche van 14 Januarij van graaf Buol aan graaf Esterhazy is den 17den te Berlijn aangekomen en aan den baron von Manteuffel medegedeeld. Oostenrijk antwoordt op de Pruisische dépêche van den 5den, waarin de mobilisatie ontijdig werd verklaard.

Oostenrijk blijft op zijn verzoek aandringen. Deze vraag zal dus vroeger dan men vermoedde in den rijksdag ter sprake gebracht worden. In geval van nood zal Oostenrijk gebruik maken van de finale acte van 15 Mei 1820.

Men berigt ons, dat de vergadering van de bisschoppen bij den aartsbisschop Mgr. Zwijssen, op den huize *Gerra* onder Haaren, hoofdzakelijk zou hebben gestrekt, om tot eene gelijkvormige oplossing te komen van verschillende moeilijkheden, waartoe de nieuwe Armenwet in sommige parochiën heeft aanleiding gegeven, en om tot een besluit te geraken, hoedanig in de toekomst ten deze over het algemeen zou behooren te worden gehandeld.

Bij Koninklijk besluit van 30 December 1854, no. 97, is aan den gepensioneerden luitenant-kolonel der infanterie van het leger in Oost Indië, F. E. Neuhaus, vergunning verleend tot het aannemen en dragen van de versierselen, als officier van het Legioen van Eer, hem door Z. M. den Keizer der Franschen geschonken.

Het schijnt meer en meer te bliken, dat decoratiën thans door de vorsten als aardigheden beschouwd worden, die zij als betuigingen van beleefdheid wegschudden, zonder te letten op het doel, waarmede de decoratiën zijn ingesteld. Wij betreuren dit in het belang van degenen, die ze door wezenlijke verdiensten verkregen; wij betreuren het in het belang der instellingen zelve, die nu ophouden een prikkel te zijn tot het verrigten van uitstekende daden.

De heer Neuhaus is in Indië alleen bekend door de omstandigheden, dat in zijn bataillon (het zevende) altijd ontevredenheid en insubordinatie aan de orde van den dag was (de lt. Goszcijski behoorde tot dat bataillon), die dadelijk verdween, toen het kommando aan een ander hoofdofficier werd opgedragen, een bewijs, dat, gelijk altijd, de schuld aan den kommandant lag.

De heer Neuhaus was alleen bekend door zijne drift en onheusche bejegening van zijne ondergeschikte officieren; de drift bekoelde aanmerkelijk, toen hij in de bovenlanden van Padang bij het oproer van Batipo in het naauw geraakte, en alleen door een driftigen aanval zich uit eene moeilijke positie had kunnen redden, waaruit hij door de komst van den generaal Michiels bevrijd is, die hem ook spoedig naar Java terugzond, waarna hij even spoedig

de dienst met pensioen verliet.

Waarom is de heer Neuhaus nu gedecoreerd?

Voor verdiensten in het Nederlandsche leger?

Voor verdiensten in het Fransche leger, waarin hij nooit gediend heeft?

Of voor verdiensten, gelijk aan die, waarvoor Alexander Dumas ridder van den Nederlandschen Leeuw is geworden?

Of voor de verdienste, de zwager te zijn van den heer Lightenvelt, onzen ambassadeur te Parijs? (*Indiër.*)

Dordrecht, 22 Jan. Bij ons voor de stad zit het ijs sinds Zondag, zijde in de vorige week gaan zitten, doch zoodanig dat het geen mensch heugt; schotsen en sneeuwvapp op elkander en door elkander, niet over of door te komen. De post met 4 schippers, van Zwijndrecht gevaren Zaterdag avond 11 uur, is doorgedreven en vastgeraakt voorbij den molen van Broek Smitski, in gevaar van de schouw dicht geknepen te zien; Zondag morgen om half 8 zijn zij eerst kunnen gered worden met planken over het ijs. De schouw zit er nog.

Om over te komen heeft men gister 4 à 5 uren getoht en alteen de brieven kunnen overbrengen; — de passagiers van de diligence zijn op Zwijndrecht, die van Breda alhier moeten blijven; zoo ook die van het spoor.

Gister geen melk in de stad; heden voor dubbel geld; en dan lagchen de russomannen nog wel over de Krim!

Men heeft lijnen overgebracht van hier op Zwijndrecht, en op Papendrecht, en haalt nu de schouwen over met 10 à 12 man aan de lijn van weerskanten, daar nu altijd maar eene schouw overgaat. Zoo is het transport van goederen niet snel, maar de communicatie toch hersteld.

A *costi* is gebrek aan kalveren: heden gingen 21 op reis; twee kalveren betalen voor één mensch. enz.

Gisteren avond is er bij HH. KK. HH. prins en prinses Hendrik eene soirée gehouden, die door onderscheidene leden van het koninklijke gezin werd bijgewoond, en waarop vele aanzienlijke personen waren genoodigd. Op deze soirée hebben zich met uitstekende talenten doen hooren. Mevrouw Sophie Förster, uit Berlijn, (mezzosopraan), de heer Nabirk, lid van de Kapel uit Weimar, (Trombaune) en de heer Guglielmo. Ook op dit concert trok het de algemeene aandacht, dat Mevrouw Förster, bij eene edele stem, paarde zuivere intonatiën, gepaste voordragt en brillante koloratuur. Vooral hare trillers zijn zeer zuiver, net, goed afgerond en duidelijk, terwijl zij tevens uitmaakt in het mezza-voce. De heer Nabirk of de Paganini op de Trombaune, is reeds met zooveel lof in alle muzikale organen beoordeeld, dat het overbodig te achten is, iets meer tot zijn lof te zeggen. Men hooft en bewondert hem en wordt door zijn spel geheel en al medegesleept.

Op Maandag den 5den Februarij aanstaande, des middags ten 12 ure, zal worden overgegaan tot de openbare aanbesteding van 210 remonte-paarden, en wel: 1o. door de hoofdadministratiën van het 1ste, 2de, 3de en 4te regiment dragonders, en van het regiment jagers te paard, respectievelijk te Zutphen, 's Gravenhage, Haarlem, Deventer en Tilburg, verblijf houdende; Voor het 1ste regiment dragonders van 30 paarden; voor het 2de regiment dragonders van 50 paarden; voor het 3de regiment dragonders van 40 paarden; voor het 4de regiment dragonders van 20 paarden; voor het regiment jagers van 10 paarden; 2o. door de hoofdadministratiën van de regementen veld- en rijdende artillerie respectievelijk te Utrecht en Leiden gevestigd, ieder van 30 paarden. Ditmaal zal echter de aanbesteding bij gezegde korpsen niet bij loten of partijen geschieden, maar voor het getal *ineens*, zoo als hiervoren is opgegeven.

In de voorwaarden van aanbesteding is weder de bepaling opgenomen, dat een derde van de te leveren paarden van inlandschen oorsprong zal moeten zijn.

Z. M. de Koning heeft gisteren in een bijzonder en plechtig gehoor ontvangen Z. D. H. prins Caradja, buitengewoon gezant en gevolmachtigd Minister van de verhevene Porte bij het Nederlandsche Hof, tot het overhandigen van zijne geloofsbriefen. Z. D. H. werd daartoe door 's Konings ceremoniemeester met eene hofkoets uit het hotel *la grande Cour Imperiale* afgehaald, en is, na afloop der plechtigheid, derwaars op dezelfde wijze teruggekeerd.

Men verneemt, dat de persoon van Cornelis Koning, die laatstelijk door het Provinciaal Geregtshof van Zuidholland, ter zake van vadermoord, is veroordeeld tot de straffe des doods, niet in cassatie is gekomen, maar een request om gratie aan den Koning ingediend heeft.

Heeren Diakenen van de Nederd. Hervormde Gemeente alhier, hebben uit hoofde van de streng ingevallene koude, besloten aan de bedeelen eene buitengewone uitdeeling van brandstoffen te doen plaats hebben, en wel aan elk huizegezin 100 turven.

Volgens een berigt van Z. M. consul te Billigo, is gedurende het laatste halfjaar van 1854, te San Sebastian slechts 1 Nederlandsch schip binnengekomen uit Rotterdam, met tabak, en vertrokken naar Djeppe met wijn.

De heer Martin, getrouwd aan zijn programma, zoekt door eene gelurige afwisseling van verdiensten bij het publiek te worden bekend. Het einde van dezer week in zijn ingerichte zaal Kazernestraat (Hôtel Chimay) een vocaal en instrumentaal concert zal gegeven worden door Mevrouw Pousin cantatrice van Parijs en den heer Chumers uit Brussel, die door het *Handelsblad* van 5 Januarij op de volgende wijze aanbevolen worden:

Gisteren avond deed zich **Mrs. Pousin** concert-zangeres van Parijs, in de Salon du Vaudeville Français hooren, en verraste het vrij talrijke publiek door de welluidendheid en buigzaamheid van hare stem, door de zuiverheid, juistheid en bevalligheid van uitvoering en door het gevoelvolle van hare voordragt, die door een gunstig voorkomen en eene gepaste mimiek ondersteund werd. Zij is inderdaad eene sopraanzangeres, die het deftigste concert zou luister byzetten. Zij droeg twee dramatische gecomponeerde stukken: *la Fiancée du Pecheur* van Hallévy en *a quoi sert la Terre?* van Darnier, beiden alhier tot nu toe onbekend, op de piano-forfe verdienstelijk geaccompagneerd door den heer Ghijmers uit Brussel, zoo wegslepend voor, dat zij dikwerf toegejuicht en op het einde met algemeene stemmen teruggeroepen werd.

Het Departement van Finantien heeft medegedeeld den volgende:

Jaren.	Binnenlandsche Brieven.		Buitenlandsche Brieven.		Totaal.
	Ongefrank.	Gefrank.	Ongefrank.	Gefrank.	
1848	3741168	592864	4324032	592864	3157856
1849	3725480	548700	4274180	548700	3078360
1850	4636941	703480	5340421	703480	7449624
1851	7479447	1043339	8522786	1043339	10791245
1852	8355695	1308446	9664141	1308446	12308410
1853	9152312	1389873	10542085	1389873	13349858
1854	9635623	1522892	11158515	1522892	14183723

Aanmerking. Het verminderd tarief der porten is den 1sten September 1850 in werking gekomen.

Wij lezen in de *Amsterdamsche Ct* het volgende: Wij vernemen uit eene goede bron, dat Maandag of Dingsdag (dus gister of heden) zal geteekend worden de conventie tusschen ons en het Amerikaansche gouvernement, waarbij consuls in onze kolonien worden toegelaten en dat eerlang ook met andere staten dergelijke conventie zal worden geteekend.

Er kan niets zoo bespottelijks uitgedacht worden of het vindt altijd nog geloovige toehoorders. Hiervan levert Zoltkamp en naburige plaatsen thans een treffend bewijs, waar namelijk het volgende zonderlinge gerucht van mond tot mond gaat: Dat de beminde en heldhaftige Koning Willem II zou overleden zijn, is slechts een voorwendsel geweest. Hij had n. l. berouw gehad zoo spoedig, ten gevolge der gebeurtenissen in Frankrijk, een nieuw ontwerp van grondwet te hebben aangeboden, was toen de regering moede geworden en wilde de teuzels van het bewind gaarne aan zijn zoon nu Willem III overdragen. Om daartoe langs den kortsten weg te geraken, werd zijn onverwachte dood te Tilburg door zijne vertrouwde vrienden verspreid, en om de ontdekking van dit geheim te voorkomen, begeerde de Koning uitdrukkelijk, dat men geen geestelijke bij zijn sterfbed zoude toelaten, zijn lichaam niet zoude balsemen en de kist, waarin men zijn lijk naar den vorsteliijken grafkelder te Delft vervoerde, niet zoude worden geopend. — Men had dan ook slechts eene doodkist zonder het lijk van hem in gezegden grafkelder bijgezet en Willem II was in alle stilte en incognito naar Rusland vertrokken, en aldaar bij zijn zwager Keizer Nikolaas I met opene armen ontvangen. Hij bevindt zich thans onder den naam van vorst Mentzikoff te Sebastopol in de Krim!

Zoo als wij zeiden, vindt dit zonderlinge verhaal in de Marne en wel onder de Afgescheidenen en eenige visscherlieden veel geloof. 't Zal wel onnoodig zijn, dergelijke dwaasheid te bestrijden; dit zoude haar ook te veel eer bewijzen zijn. (G. C.)

De heer A. P. van Remoortere, oud distrikts-, en militie-commissaris te Marche (Luxemburg), ridder der orde van den Nederl. Leeuw en van de Beijersche burgerlijke orde van Verdiensten, is in den ouderdom van 80 jaren te St. Nicolaas (Belgie) overleden.

△ **Steenwijk**, 22 Januarij. Even als in den winter van het voorleeden jaar, is ook thans door de burgerij alhier eene aanzienlijke som gelds bijeengebragt, ten einde bij de duurte der eerste levensbehoefsten en de weinige verdiensten der geringe klasse, gedurende eenigen tijd voedzame en warme spijs voor niet te doen uitdeelen.

Per Telegraaf.

Marseille, 23 Januarij. De stoomboot *Sinat* is alhier aangekomen met tijdingen uit Konstantinopel, waarvan echter de datum nog niet bekend is. De geallieerden ver-

wachten, dat het Turksche leger in de Krim weldra voltallig zou zijn. Het *Journal de Constantinople* zegt, dat uit de authentieke redevoering van den baron von Bruck, bij het laatste banket gehouden, blijkt, dat Oostenrijk zich gereed maakt om de geallieerde mogendheden op eene afdoende wijze te ondersteunen, indien de laatste stappen vruchteloos mogten blijven. Hetzij dat de vrede nu of later gesloten wordt, de hoogmoed van Rusland moet geknakt worden. Het blad eindigt, met aan Turkije den raad te geven om de vooroordeelen tegen de rajas uit te roeijen.

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de Redacteur!

Uit het verslag der handelingen van den gemeenteraad dezer stad blijkt, dat door Burgemeester en Welhouders is voorgesteld eene gratificatie van f 200 te verleen aan den plaats-majoor.

Wij vertrouwen, dat die toelage werkelijk in het belang der ingezetenen moge strekken; die daartoe het hunne bijdragen; maar wederkeerig zou het ook wel te vorderen zijn, dat de plaats-majoor bij het inroepen der hulp, die hij amtsshalve verplicht is te verleen, den ingezetenen op beleefde wijze ontvange, althans niet met den rug naar hem toegekeerd onder toevoging van naast u, spoedig, wat gij mij te zeggen hebt; want ik heb geen tijd. Zijn die harsche manieren tegenover wederspannige ondergeschikten wellicht noodig: wij gelooven, dat zulks niet het geval mag of kan zijn ten aanzien van den burger, die het zijne bijdraagt tot de bezoldiging van den plaats-majoor.

Advertentien.

Bij den Boekhandelaar en Boekdrukker H. LAGERWEIJ, te Dordrecht, ziet het licht en is verderal om te bekomen:

EUROPA. VERZAMELING

VAN

In- en Uitlandsche Lettervruchten, ter bevordering van wereldkennis en aangenaam onderhoud.

MET PLATEN;

ONDER MEDEWERKING VAN DE HEEREN:

S. J. van den Bergh, Dr. L. R. Beijnen, A. J. de Bull, T. G. D. Bruins, J. M. E. Dercksen, Dr. N. B. Donkersloot, D. R. Erdbrink, J. W. R. Gerlach, J. Chr. Gewin, Mr. H. A. L. Hamelberg, J. van Harderwijk Bz., W. J. Hofdijk, J. Honig Jz. Jr., A. Ising, R. H. Graadt Jougkers, B. Ph. de Kanter, J. Dozij Kerpesteyn, J. Kneppelhout, J. Krabbendam Rz., Mr. J. van Lennep, C. M. Mensing, C. E. van der Bilt la Motte, Jhr. G. J. van Reede van Oudtshoorn Jr., G. E. J. Rijk, A. de Visser, T. van Westrheene Wz., G. de Vos, W. H. Warnsinck Bzn. en W. J. van Zeggelen.

No. 1, inhoudende: *Lijden en Vreugd* (een Nieuwjaars-Novelle), door J. M. E. DERKSEN. — *Renaldo Corcini*, een verhaal uit de Napelsche Staatsomwenteling, door J. W. R. GERLACH. — *De Krim*. Met platten grond van Sebastopol en kaartje van de Krim. — *Sebastopol*, het Tooneel des Oorlogs. Met uitlaande Plaat. — Prins MENSCHIKOFF te Paard.

Verwacht in No. 2 de Slag bij Inckerman, met uitlaande gekleurde Plaat.

Mede ziet bij bovengenoemde maandelijks het licht: **STICHELIJKE OVERDENKINGEN**

VOOR

ELKEN DAG DES JAARS. GODSDIENSTIG HANDBOEK,

NAAR AANLEIDING DER DAGTEKSTEN IN

den Bijbelschen Almanak, voor het Jaar 1855.

DOOR

B. RIENSTRA.

Theol. Dr. en Predikant te 's Gravendeel.

De Schrijver van dit Dagboek stelt zich ten doel, volgens den leidraad van den Bijbelschen Almanak in de huisgezinnen der Christenen bij de Godsdienst-oefeningen behulpzaam te zijn, tot bevordering van de kennis des Evangelies, tot aankweeking van geloof in den dierbaren Verlosser en tot besturing op den levensweg onder verschillende omstandigheden. Mogt hij tot heden van vele zijden aanmoediging en goedkeuring vinden, hij vleit zich, dat bij nadere kennismaking van zijnen arbeid, hij voor velen, onder Gods zegen, daarbij nuttig kan zijn, terwijl de prijs (een

cent daags) zoo gering mogelijk is gesteld tot bevoordering van dien wensch.

Vrede en Hoop.

STICHELIJKE EVANGELIEWOORDEN, TOT TROOST EN BESTUUR OP DE REIS NAAR DE EEUWIGHEID.

Prijs per Jaargang of 12 Afleveringen, versierd met vier Platen en groote premie-Plaat f 2.80.

Inhoud der Aflevering voor de maand Januarij: Voorwoord. — De vlugt naar Egypte. (Met eene Plaat.) door DR. N. VAN DE ROEMER. — De belofte van Gods hulp, eene krachtige opwekking tot verhoogdheid met onzen toestand, door G. MOLENKAMP. — Het weldoen aan zijne ziel, door R. H. GRAADT JONGKERS.

Bij denzelfden Uitgever ziet het licht, en is verder alom te bekomen:

WEERVOORSPELLEND TAFEL

VOOR

het Jaar 1855.

Opgesteld ter bevordering en ten gebruike van LANDBOUW, KOOPHANDEL EN ZEEVAART.

Prijs f 0,20.

DE LANDMAN kan zijne Zaai- en Oogst-tijden naar deze Tafel inrigten. De KOOPMAN wordt voorgelicht op welke tijden de koude vorst enz., eenen nadeeligen invloed op verscheidene voortbrengselen der aarde kan hebben, ten einde daarnaar het spekulatieve in den Koophandel te kunnen regelen. — De ZEE-MAN kan, door de stormachtige en kritieke Maankwartieren te observeren, menig gevaar en schade voorkomen.

CHRISTELIJKE GEBEDEN

VOOR DE

NEDERLANDSCHE JEUGD.

OPGEDRAGEN AAN DE VADERLANDSCHE MOEDERS

DOOR

B. RIENSTRA.

Theol. Dr. en Predikant te 's Gravendeel.

Prijs f 0.10.

Aan alle Ouders, Opvoeders, Bestuurders van Gestichten worden deze, zoo juist in den kindertoon geschrevene Gebeden, welmeenend aanbevolen. (752)

225ste Nederlandsche Staats-Loterij.

2e LIJST. 4e KLASSE.

Uitgekomen hooge prijzen:

No. 17113 f 25,00; No. 19592, 8609 en 5675 f 1000

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM 23 Januarij 1855.

Nederland. Pct.		Rusland.	
Ned. W. Schuld. 2 1/2	61 1/2	Hopel 1798/1816	5
Dito Certificat. 3	73 1/2	Dito 1828/1829	5
Dito Dito 4	90 1/2	Cert. 1831/1838	5
O. I. Leening. 4		Dito Dito 4 1/2	88 1/2
Amort. Syndic. 3 1/2		Dito Hope . . . 4	77 1/2
Hand.-Maats. 4 1/2		Dito Stieglitz . . 5	76 1/2
Belgie.		Dito dito 5e Ser. 4	
Certificaten . . . 2 1/2	49 1/2	Dito 1854 . . . 5	82 1/2
D° Rothschild. 2 1/2	50 1/2	Inchr. Assig. . . 6	
Frankrijk.		Certific. dito . . 6	59 1/2
Obligatiën . . . 3		Polen.	
Spanje.		Obligatiën . . . 4	
Nieuwe 1	17 1/2	Oostenrijk.	
Dito Buitent. . . 3		Metalliek . . . 5	62 1/2
D° Binnenl. 3	81 1/2	Dito bet. Amst. . 5	74 1/2
Bew. Sp. Com. 4 1/2		Dito Nation. . . 5	74 1/2
Amort. Schuld. [38]		Dito 1847 . . . 2 1/2	82 1/2
Portugal.		Dito 1851/1852 2 1/2	82 1/2
Londen nieuwe. 3	37 1/2		
Dito uitgest. . . 4	8 1/2		

Braz. bij Roths. p. s. 500. 5 pct. 96 1/2; Mexic., te Lond. 3 pct. 20 1/2; dito Onh. 29 1/2.

De markt was heden zeer kalm, met uitzondering in Spaansche fondsen, welke na eenige merkwaardige dobberingen wederom lager blijven, met veel handel in Binnenl. Spots. Van de overige soorten valt niets mede te deelen, alleen Oostenrijksche sluiten flauwer.

FRANKFORT, Maandag 22 Januarij. Metalliek 5 pct. 65 1/2; Spanje binn. 3 pct. 31 1/2; dito 1 pct. 17 1/2; Wissel op Lond. 116 1/2; dito Parijs 93 1/2; dito Weenen 93 1/2.

LONDEN, Maandag 22 Januarij. Consols op t. 91 1/2; 91 1/2; N. Mexic. 3 pct. 21 1/2; 21 1/2; Spanje 3 pct. buit. 33 1/2; dito 1 pct. 18 1/2; 18 1/2; dito Certific. 4 1/2; 5 1/2; dito Passive 4 1/2; Russen 4 1/2 pct. 90, 90; dito 5 pct. 100, 100; Holl. 4 pct. 92 1/2; Turksche leening 76 1/2.

PARIJS, Maandag 22 Januarij. Fr. 4 1/2 pct. 94.50; dito 3 pct. 67.80; Sp. binn. 3 pct. 31 1/2; dito 1 pct. 17 1/2.

Lager op het artikel in den Times van jl. Zaterdag. WEENEN, Maandag 22 Januarij. N. Metall. 83 1/2; Leen. 101 1/2; Nat. Leen. 87; Bankactien 1224; Lombard 99; Zilver 27 1/2; Wissel op Londen 12.18; dito op Parijs 148 1/2.

Gedrukt bij G. H. SUSAN, Jr., te 's Gravendeel.